

Cerkiew św. Barbary w Milejczycach - cerkiew parafialna w dekanacie Kleszczele. Świątynia została wybudowana w 1900 roku. Jest to budynek drewniany. Posiadający konstrukcję zrębową. Układ budowli trójdzielny. Wieża jest ośmioboczna. Wyposażenie świątyni stanowią ikony z końca XIX wieku i początku XX wieku. Szczególnie czczona jest ikona św. Barbary pochodzą prawdopodobnie z wieku XVII. Oprócz niej w cerkwi znajdują się feretrony (przenośne, obustronnie namalowane obrazy religijne w ozdobnych ramach) z XVIII wieku, pierwszy z ikoną św. Barbary i św. Mikołaja, drugi z ikoną Matki Bożej z Dzieciątkiem i św. Barbary.

W latach 2012-2013 cerkiew została gruntownie wyremontowana. Zmieniono oszalowanie, przemalowano budynek na kolor brązowy, zmieniono też rynny i dach. W mojej opinii cerkiew straciła swój zabytkowy charakter i urok. (Poniżej fotogalerie starej i wyremontowanej cerkwi).

{gallery}milejczyce-cerkiew{/gallery}

I cerkiew po remoncie.

{gallery}milejczyce-cerkiew-nowa{/gallery}

Historia

Milejczyce zostały lokowane na prawie magdeburskim w 1516 r. na mocy przywileju króla Zygmunta I.

Po wybudowaniu w 1516 r. stacji królewskiej w Milejczycach rozwinął się trakt prowadzący przez Mielnik i Milejczyce do Bielska, zwany starym traktem mielnickim, Starym Gościńcem lub "Drogą Królewską". W przywileju wymienia się dwa jarmarki na s[wja]toho Stanisława 5 miesiąca maja, a drugij na den' svjatoj Varvary. Z przywileju wynika zatem, że istniała już w Milejczycach cerkiew św. Barbary. W 1529 r. król dla duchowych potrzeb mieszkańców dwojakej wiary nadał dziesięcinę na kościół, a istniejące tu cerkwie - monasterską i parafialną - uposażył, obdzielił funduszem, zagwarantował swobodę dla każdego wyznania i protekcją swoją przyobiecał bronić.

Relikwie św. Barbary w IV lub VI wieku zostały przeniesione do Konstantynopola i umieszczone w świątyni zbudowanej na jej cześć. W 1108 r. relikwie świętej przeniesiono do Kijowa, gdzie znajdują się do dziś.

Można z tego wnioskować, że założycielami monasteru św. Barbary lub św. Mikołaja w Milejczycach byli kijowscy mnisi. Według tradycji, powtarzanej przez mieszkańców, w Milejczycach istniał monaster Mnisza.

Późniejsze dokumenty dotyczące Milejczyc przywołują bardzo często imię świętej Barbary (Varvary). Wynika z tego, że ikona św. Barbary była bardzo czczona wśród mnichów i okolicznych mieszkańców. Zapewne już w XVII wieku, cerkiew należała do Kościoła greckokatolickiego.

Duchowna wizyta generalna z 1725 roku cerkwi Milejczckiej S. Barbary dekanatu kamienieckiego odnotowała: cerkiew drewniana struktury miernej parkanem ogrodzona, kopuła zdarta krzyż Jej żelazny. Odnośnie wyposażenia zapisano moskiewskich obrazów 19. Zapewne celowo nie wymieniono szczególnie czczonej ikony św. Barbary, gdyż opisy cerkwi, sporządzane po soborze zamojskim (1720 rok), pomijają typowe ikony z okresu dounijnego, ogólnie nazywając je moskiewskimi. Cerkiew była w opłakanym stanie. Końcowe zalecenie wizytatora brzmiało: Niedbałość Prezbytera serio upominamy.

Po roku 1839, czyli powrocie unitów do prawosławia, w Milejczycach stały dwie cerkwie: parafialna św. Barbary i filialna św. Mikołaja. Po spłonięciu cerkwi w Zubaczach w 1895 r. cerkiew św. Mikołaja została przeniesiona na tamtejszy cmentarz.

Nową cerkiew św. Barbary zbudowano w 1900 r. W niej do dzisiaj zachowała się ikona św. Barbary.

Wybuch pierwszej wojny spowodował ewakuację ludności w głąb Rosji. Ostatnią Liturgię św. odprawiono w cerkwi św. Barbary 2 sierpnia 1915 roku. Dzwony cerkiewne wywieziono do Mińska, zaś cerkiewne utensylia zakopano na cmentarzu pod grobowcem ojca Aleksandra Bursy. Dzięki temu zachowało się wiele ikon.

Według spisu mienia cerkiewnego z 1937 roku, ikona św. Barbary ze scenami z życia męczennicy znajduje się po prawej stronie ikonostasu. Zgodnie z opisem konserwatorskim z 1975 roku, ikona z I połowy XVII wieku, malowana na desce o wymiarach 12,22 x 1,22 m. Święta ukazana frontalnie od kolana. Ręce zgięte w łokciach przyciśnięte do torsu. W prawej dłoni trzyma palmę męczeństwa, w lewej zwój pokryty napisem. Ubrana w niebieską suknię przewiązaną w pasie i ugrowy płaszcz z brązowymi refleksami, spięty pod brodą. Włosy długie, rozpuszczone, na głowie korona. Twarz pociągła o karnacji ugrowej. Wokół głowy złoty nimb, pełny, z literami. Dłonie niejednakowej wielkości. Postać świętej umieszczona w łuku na złotym tle sztancowanym w gęsty wzór floralny. Wokół głównego przedstawienia 12 scen w małych kwadratowych polach z życia świętej, rozdzielonych srebrnymi listwami, na których napisy. Całość w tonacji ugrowo-brunatnej. Ikona w prostej, profilowanej, złożonej ramie, w narożach zdobionej ornamentem roślinnym.

Dzień św. Barbary (4/17 grudnia) w Milejczycach jest świętem parafialnym i choć przypada na zimową porę, ściąga wielu pielgrzymów. A wierni wystawiają świętą męczennicę słowami akatysty: Radujsia Varvaro, nevesto Chrystova prekrasnaja.

aut: Antonina Troc-Sosna, [Przegląd prawosławny](#)